

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 121 (5273)

воскресенье

июнин

22

1947 он

Сэн 20 хүмгэн

Мүнөөдөрэй номертто:

Нэгдэххи нюурта: Адуу малаа бүри олон, бүри тарган болгохын түлөө...

Болхолой комиссолово органцаца. Комсомолой оргторгол. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууежа дайнай зургаадахи ой.

Дүрбэдэххи нюурта: М. ГОРЬНИЙ. ДАНБОУ (Иэргилэй хүтэн гэжэ расказана).

Адуу малаа бүри олон, бүри тарган болгохын түлөө!

Манай республикын ажалдаа дүрбэдэххи стагнаха табанжөө хөөрхон жэлдэ шэнэ-шэнэ амжалтанууды туйлаха гүйн уяланууды абаад, социалистическэ мурсысөө эдэбхитэйгээр ороолоон байна.

1947 оной үнгэрһин табан харын турша соо республикын колхозуудай адуу мал 149.600 толгойгоор нэмбэ. Малажады хөгжөөжэ 1947 оной гүрнэй түсэб республика дотор адуу моридоор 95,8 процент, өбөртэ бодо малаар 99,4 процент, хони ба амаадаар 114,9 процент гүйсэдхэгдэбэ.

Илангала хайн амжалтанууды Баргажанай аймаг туйлаа. Тус аймагта адуу малыг үсхэхэ гүрнэй түсэб моридоор 99 процент, өбөртэ бодо малаар 107,9 процент, хони ба амаадаар 124,6 процент дүргэгдэбэ.

Ахын аймаг малажалы хөгжөөжэ гүрнэй түсэб адуу моридоор 105,3 процент, өбөртэ бодо малаар 102,8 процент, хони ба амаадаар 99,7 процент дүргэгдэбэ.

Эдэ амжалтанууд болбол колхозно малшадай үсэх шапта ажалай ашаар туйлагдаба. Тэднээр хатаа ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй февральска Пленумой тогтоолы дүргэхын түлөө, Эхэ орондоо малажалай продуктууды элбэгээр угалын түлөө бүхы шадалаараа оролошо гэша.

Манай колхозуудай малшаад болбол «Эрхим малшаан» гэһэн хүндэтэ нэрээртэ олохын түлөө социалистическэ мурсысөө улам үргөнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Энэ мурсысөө малажад дээрэ шэнэ-шэнэ хөдөл олон станхановечууды турүүлбэ. Ахын аймагтай «Улаан Аха» койхолой агуушан Санжимтаар Патархеев гэгшэ 55 гүйнөө 55 унага абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжөөжэ байна.

Бурманай аймагтай Хара-модоной сомоной Калининэй нэрэмжэтэ колхозой бүтэй-товариан ферме (даалшань нүхэр Шырмилев) энэ жэлэй 5 харын турша соо 540 тугал абаад, нэгшье хорлоггүйгээр мал болгожо байна. Тус ферма болбол мал үсхэхэ гүрнэй түсэбтэ 108,5 процент дүргэгэ.

Тус аймагтай Лениной нэрэмжэтэ колхозой хоншоод эсхэн амжалтанууды туйлаба. Тэднээр хони үсхэхэ түсэбтэ 132,8 процент дүргэгэ.

Нимэ түрүү колхозууд, ферменууд, малшаад манай республика дотор олон. Бүхы малшаад хадаа эдэнэй жэшөөгөөр ажаллаха, тэдэнэй дүй дүршэлы халаан абаха, тингэжэ бүхы түрэлэй малаар түсэбтэ хүсэд дүргэгжэ зэргэтэй.

Эдэ хайн жэшээнүүдэй хажуугаар мүн малаа хүтүүлжэ байдаг, түсэбтэ дүргэгдэггүй колхозууд бин гэшэ. Илангала Хэжэнгын, Яруунын, Хорин ба бусад зарим аймагуудта нимэ баримтанууд үзэгдэнэ. Эдэ аймагуудай малажалай хүдэмэрилэгшэд хадаа малай үхэлгы дэры абуулаха, зооветеринарна бүхы хэмжээ-абдууланууды хайнаар үнгэрэгжэ ба мэрэгсэлтэй заабаринууды наринаар саджа байха еһотой.

Мүнөө бүхы республика соо бороо хура орожо, ногоо хайнаар

Гидроэлектростанция болзорхоонь урид барижа дүргэхэнэ

Прибайвальска аймагтай Ийинскэ сельсоветой Чапанай нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд 1946 оной ноябрь харда болон өөһэднэгшэ хамтын суглаан дээр колхозно гидроэлектростанция бариха тухай асуудалы эрхэн хэлсэһэн юм. Тинхэдэ агууежа Октябрьска социалистическэ революцион 30 жэлэй ой хайндэр хүртээр өөрийн гидроэлектростанцитай болохо гэжэ шийдхээрлидэ хэн.

ургажа байна. Зунай бэлхэриин хайнаар эмхидхэжэ, малаа таргалуула, бү хаалгы ехэ болгохо «эше шухала хэрэг болоно. Энэһини Иволгын аймагтай колхозникууд зүбөөр ойгоод, бү ехээр хаалхын ба малаа хайнаар бэлхэриин түлөө мурсысөө дэлгэрүүлжэ байна. Энэ мурсысөөдэ 128 наалшад, 19 МТФ-е даагдаш хабаадайсана. Аймагтай 16 колхозуудта үнөөдэ 3-4 дахин нааха ба бүхэл сүүдхэдэ бэлхэжэ ябады эмхидхэгдэнхэй. Мүн тэндэ бү ехэтэй үнөөдэй гүүрэнүүд байгуулагдаа. Энэһини ашаар тус аймаг хадаа гүрндэ бү тусааха хахад жэлэй түсэбтэ июнин 10-ай мэдэгээр 50,5 процент дүргэгдэ байна.

Төршөлэн Түнхэнэй, Сэлэнгын, Закамей болон бусад аймагуудта малай бэлхэриин зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан байха юм.

Гэбшье, Яруунын, Хэжэнгын ба бусад зарим аймагуудта малай бэлхэриин зүбөөр эмхидхэжэ хэрэгтэ хүсэд анхарай табигданагүй. Тус аймагуудай олонхи колхозуудта малай бэлхэриин ферменуудтэ даалгагдаха Түгөөгүй, бү ехэ хааха гүүрэнүүд байгуулагдаагүй, үнөөдэ гүрбэ дахин нааха ба үнүүнөө бэлхэжэ ябады эмхидхэгдэггүй байха юм. Тинэ дээрһөө тус аймагта гүрндэ бү тусаагын бөлөхөлмө табалдуула байна.

Мүнөө зунай зохиц сагай ерөөд байлаха, үнөөдэй бү угалгы эрх дэсхүүлжэ, гүрндэ бү тусаагын темпын хурдаха, Агууежа Октябрийн 30 жэлэй ой хүртэр бү тусаагын түсэбтэ дүргэгжэ зорилго колхозни бүхэнэй урда табигдаа байна. Энэһини дүргэжэ бүхы арга-боломжотойдн. Тинхын тулада тов турүүндэ бэлхэриин зүбөөр хэрэглэжэ, бэлхэриин бүхы газары участууд болгон, участууды загонууд болгон хубаарилха хэрэгтэй. Тингэдэ нэгэ загон дээрэ малаа 5-6 үдэрһөө дээрэ бэлхэжэгүй, төрөнөө бэлхэжэ, амаруула байдаш шухала. Тингэбэл тэрэ участогай ногоо дахин ургуулан хүсэдүүлжэ аргатай болонодн.

Колхозуудта бү ехэ наадаг гүүрэнүүды эмхидхэхэ, үнөөдэ сүүдхэдэ 3-4 дахин нааха ба үнүүнөө бэлхэжэ хэрэгтэй. Тинхэдэ малшаада наа бэлхэриин үндэһэн байдаха, төрөнөө наахаа холо газар намнахагүй абадалы хараада абаха хэрэгтэй байна.

Малажалы амжалтатгаар хүтүүлэхын нэгэн шухала нүхэсэл хадаа орооний кампания саг соонь ба хайнаар үнгэрэгжэ абадал болоно. Орооний кампания хайнаар үнгэрэгжын тула искусствениээр үржүүлгын пунктнууды олоор байгуулаха хэрэгтэй. Төршөлэн буха ба азаргануудай шаһары шалгаха, тэднине тусгаар хайн харууанда табиха шухала болоно. Төх, зарим аймагуудта энэ хэрэг өөрөө бүтэхэ абадала табигдашоод байһанинь халагтай. Илангала Хорин, Бичурын, Яруунын ба Хэжэнгын аймагуудта машууды ороондо оруула муугаар үнгэрэгдэнэ. Энэ хүтээлүүд дэры усадагдаха еһотой.

Партияна организационуудай зорилго хадаа малшадай дунда социалистическэ мурсысөө улам үргөнөөр дэлгэрүүлжэ, малажалы хөгжөөжэ түсэбтэ, гүрндэ малажалай продуктууды тусааха түсэбтэ болохоор урьд, үдүүлэн дүргэгжэ хангаха абадал болоно.

эхиээ. Мүн гидроэлектростанция гэр барилгын хүдэмэрилэгшэд хэн. Мүнөө унахай хаалта барилгын газартай хүдэмэрилэгшэ колхозникууды олоор гаргаха хүдэмэрилэгшэд. Юнин 20-ноо эхиээд нага харын турша соо тус барилгын монтажна хүдэмэриин дүргэжэ гөһөн шэнэ уяла абаад тус колхозойн хүдэмэрилэгшэ байна. Тинхэдэ энэ оной сентябрийн 1-дэ тус гидроэлектростанция амжалтада оруулагдажа, Чапанай нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд электрны галаар хангагдаха болоно. Энэ баригдажа байгаа станци 25 киловатт хүсэтэй, 205 мянган хүтэргэй өнтэй болохо юм. Станция барилгын гидротехническа хубинь дүршэлтэй проаб нүхэр А. Ф. Анехин хүтэбэриилэ. М. Байнальсий.

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ РСФСР-эй Верховно Советэй заседани тухай

Юнин 20-до, үдэһын 7 часта, Кремль, Кремаевско Ехэ ордон соо РСФСР-эй хоёрдох зарлаай Верховно Советэй нэгдэххи Сессии нэгдэбэ.

Депутат П. Г. Бурмичевай дурдалаар Сессии РСФСР-эй Верховно Советэй үбжөөл депутатудай нэгэн профессор Аким Филиппович Головин гэгшэ нэрбэ.

Депутат Головиной үгэ хэлэһинэй хүлээр РСФСР-эй Верховно Совет болбол РСФСР-эй Верховно Советэй Түрүүлгын ба Түрүүлгын орглшорны хунгана.

РСФСР-эй Верховно Советэй Түрүүлгшээр депутат Тарасов Михаил Петрович нэгэн дугаар хунгада; Түрүүлгын орглшорноор депутатууд Валуйини Хазиб Валдулович, Гончаров Федор Прокофьевич, Мишнина Шакира Гарифовна, Музрунов Борис Глебович, Несмеянов Александр Николаевич, Сарычева Мария Васильевна, Соколов Леонид Иванович, Тарасов Николай Павлович гэгшэд хунгадаба.

РСФСР-эй Верховно Совет болбол Верховно Советэй заседаниудай удаадаи регламент баталан абаба:

1. РСФСР-эй Верховно Советэй Сессии заседаниуд үгленэй 11 часнаа үдэрэй 3 час хүртэр ба үдэһын 6 часнаа 9 час хүртэр болохо.

2. Хаасха зүйлүүдэй асуудалнуудар элидхэл хэхэ хууды РСФСР-эй Верховно Советэй Түрүүлгшэ баталха байна.

3. РСФСР-эй Верховно Советэй 50 хүнөө өсөн баш тоотой бүлэг депутатууд бүхэн өөрнөө нэмэлтэ элидхэлшэ табжа болохо байна.

4. Элидхэлшэд элидхэл хөхөдөн 1 час үгтэхэ ба түгсэхэй үгдөн 30 минута, нэмэлтэ элидхэлшэд 15 минута, нэмэлтэ элидхэлшэд 15 минута, түгсэхэй үгдэн 15 минута үгтэхэ.

5. Ораторуудта түрүүлгшэ хэлэхэдэ—20 минута ба хоёрдох хэлэхэдэ—5 минута үгтэхэ.

6. Нюурай мэдүүлгүүд ба фактическа справкатууд бөшмэлээр үгтэжэ, төрөннөөр удааһан дудилуулан РСФСР-эй Верховно Советэй түрүүлгшэ тэрэ дарьдань гү, али заседанин хүлээр сонсохо байха.

7. Ээлжээбашэ асууланууд бөшгөөр үгтэжэ, тэднине РСФСР-эй Верховно Советэй түрүүлгшэ тэрэ дарьдань сонсохо байха.

8. Гүрн тухай үгэ хэлэхэдэ 5 минута үгтэхэ.

9. Голосованин дүрим тусаа—3 минута.

Старейшини Советэй даалгабарлар депутат П. Б. Абрамов РСФСР-эй Верховно Советэй заседанин хэлсэхэ зүйлүүд тухай дурдала оруулаа.

РСФСР-эй Верховно Совет болбол удаадаи хэлсэхэ зүйлүүды баталан абаба:

1. РСФСР-эй Верховно Советэй Мандатна комиссине хунгалга;

2. РСФСР-эй Верховно Советэй саг үргэлжин комиссинууды хунгалга;

3. РСФСР-эй гүрнэй бөлжмө баталга;

4. РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумы хунгалга;

5. Шэнэ Министертөнүүды бин болгохо тухай РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумай Указууды баталга;

6. РСФСР-эй Правительство—РСФСР-эй Министруудай Советы байгуула;

7. РСФСР-эй Верховно Сүүдэ хунгалга;

8. РСФСР-эй Конституциин текстэ хубилалтанууд болон нэмэлтөнүүды оруула тусаа редакцино комиссине байгуула.

Ороондо бригадын эрхим станхановечууд-эньсөөдууд нүхэр К. Афанасьева, Е. Калашникова, Н. Радинова, Н. Шмыгина ба А. Собокаренко гэгшэд алтайхидай урлалы халуунаар дэмжэжэ, агууежа

РСФСР-эй Верховно Советэй депутатуудай эрхэ түлөөлэгшэ шалгахын зорилгоор нимэ составтай Мандатна комиссине хунгалга:

1. Мандатна комиссине түрүүлгшэ Прохвятилов Василий Тимофеевич—Сталинградска областин Нижне-Чирскэ округно депутат.

Мандатна комиссине членүүд: 2. Бадаев Георгий Федорович—Ленинградска областин Выборгскэ округно депутат.

3. Ваганов Сабир Ахмедьянович—Башкирскэ АССР-эй Уфимскэ округно депутат.

4. Васильева Клавдия Александровна—Удмуртска АССР-эй Воткинскэ округно депутат.

5. Воронцов Павел Степанович—Калининскэ областин Осташковскэ округно депутат.

6. Голинов Филипп Иванович—Воронежскэ областин Борисоглебскэ округно депутат.

7. Гронов Борис Дмитриевич—Сератовскэ округно депутат.

8. Латунов Иван Сергеевич—Архангельскэ областин Архангельскэ городскэ округно депутат.

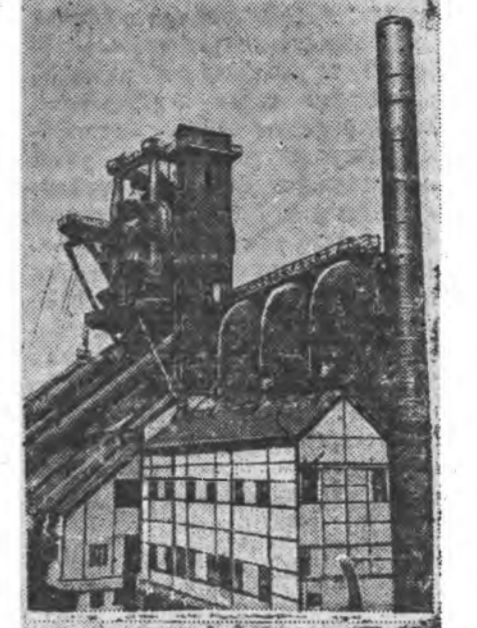
9. Лоскутов Иван Кузьмич—Горькийскэ округно депутат.

10. Митусова Фёкла Васильевна—Алтайскэ хизаарай Змеиногорскэ округно депутат.

11. Хмельневский Кузьма Михайлович—Молотовскэ областин Соликамскэ округно депутат.

Мандатна комиссине хунгаһанай хүлээр түрүүлгшэ болбол РСФСР-эй Верховно Советэй удаадаи заседанин юнин 21-эй үдэһын 6 часта болохо гэжэ мэдээсэ.

Энэгээр РСФСР-эй Верховно Советэй нэгдэххи заседани хэлдэба

«Запорожсталь» гэжэ Орджоникидын нэрэмжэтэ металлургическа заводой № 3 домно болбол энэ харааа эхиээ Эхэ орондоо металл түмэр үгөхэн.

Квартальна түсэбөө уридшалан дүргээ

Байгалай деспромхозой Туринска модо урдуулын парти (начальнигы нүхэр Бухальцев) болбол 36 мянган кубометр моды Турка голоор урдуулан Байгалай гаваньда оруула даалгабартай байна юм.

Тус коллектив тэрэ даалгабарта оол-орхоонь 17 хоног урда тэрэ бэлүүлжэ, модоо дайин лодконуудта тээрлэн абуула хүдэмэрилэгшэд тээрлэн байна. Тинэ энэ коллектив хадаа хоёрдох кварцалай турша соо 5 мянга 200 кубометр моды дайин лодкор тээрлэн абуула байһан аад, юнин 20-ай байдлаар 8 мянган кубометр моды амалан абуула, квартална түсэбтэ 160 процент дүргэгэ.

15 үдэр соо 2,5 харын нэрмо

1946 оной турша соо 3 жэлдэ хэгдэхэ ажалай нормы дүргэжэ гараһан Улан-Удын судно-заабарилгын заводой түмэршэ дархан Иван Денисович Ивланогшэ Горькокой хүндэлэлэй кингдэ бэлхэһэн байна.

Энэ нүхэр 1947 оной түрүүлгын 5 харын турша соо хахад жэшэингэ даалгабары 128 процент дүргэжэ шадаа хэн. Нүхэр Иванов мүнөө июнь харын 15 хоног турша соо харыгаа үйлдхэриин даалгабары 250 процент бөмгүүлэ.

Иван Денисович болбол Агууежа Октябрыскэ революцион 30 жэлэй ой хайндэр хүртэр 3 жэлэй нормы дүргэжэ гөһөн социалистическэ уяла абаад хүдэмэрилэжэ байна.

М. Михайлов. А. Неротаева.

Яруунынхидай хайн жэшэ

(Бурят-монгол шэнэ үзэг бэшгтэ нуралсалгы эдэнэр шэнгэр эмхидхэгтэй)

нары шадамараар асуулан хабаадуулан байха юм.

Бүхы аймаг соо орд алфавит дээрэ зохиогдон бурат-монгол үзэг бөшгө бага мэдэхэ ба мэдэгүйшүүд 1238 хүн бин гэжэ бүрдхэгдэн байгаа.

Энэ тооһоо 482 үзэг бөшг мэдэгүйшүүд, 395 үзэг бөшг бага мэдэгүйшүүд хамта 877 хүн нуралсалда хабаадуулаһан байха юм.

Энэ жэлэй майн 30-ай үдэрэй байдалаар үзэг бөшг мэдэгүйшүүдэй нургуулин программы 156 хүн дүргэжэ гараа, үзэг бөшг бага мэдэгүйшүүдэй нургуулида ороһон, мүн үзэг бөшг бага мэдэгүйшүүдэй нуралсалдай программы 157 хүн дүргэжэ гараһан байна. Энэ болжо үнгэрһин шалгалта ба дүүргэлтын өкжамэн хадаа нуралсал дүүргэгшэдэй программа материаллаа эрхим хайн шаһартайгаар шудалжа гараһани элирхэйлэ.

Мүнөө аймагтай гурбан колхозуудта үзэг бөшгтэ 246 хүн хуража байна. Тэднэй дүүргэлтын шалгалтанууд энэ оной юнин 20-ой тээр үнгэрэгтэхэ юм.

Аймагтай центртэ ба улад зон олоной хуурын газарнуудта советско-партияна эдэбхитэндэ ба интеллигенцид зориулаһан программа үзэг бөшгтэ шудалха тухай кружогууд эмхидхэгдэн байха юм. Тэдэ кружогуудта аймагтай партино-советскэ ба бусад эрхим зургаануудай харуулаһага хүдэмэрилэгшэд хабаадуулагдажа, ехэ эдэбхитэйгээр хуража байдаг.

Аймаг дотор 40 культурмеецүүд ба тэрэһөө гадна 22 багшанар арад зонин

үзэг бөшгтэ хургаха хэрэгтэ хабаадуулаһан байна.

Багша Д. Будаев болбол нуралсалдай хөшөөлө хана «саг соонь эхиээ, төрөнөө ехэ хонирлогтойгоор ба шадамараар абуулагдай байгаа. Тэрэ болбол 10 хүнине хургажа гаргаһан байна. Мүн Доминиско эрхим нургуулин багшанар Д. Цыдылова ба Д. Балланова гэгшэд үзэг бөшг мэдэхэгүй 11 ба бага мэдэхэ 35 хүнине хургажа гаргаа.

Улдиргын сомоной Бировой нэрэмжэтэ эргелин колхозница Г. Бужанова гэгшэ колхозойнгоо малай ферме дээрэ хүдэмэрилэжэ 18 колхозникууды үзэг бөшгтэ хургажа гаргаһан байха юм.

Яруунын аймаг болбол бусад аймагуудта орходоо арад зонин үзэг бөшгтэ хургажа талаар бага бөшэ хүдэмэри абуулаха. Тингэбэшэ, аймагаһанга арад зонин үзэг бөшгтэ хургажа гаргаа талаар гол шухала шинэхэхи шаһартай хүдэмэриин түшөө дүргэгдэгүй байһанинь элигтэ. Энэ талаар үшөө тон ехэ хүдэмэри хэгдэхэ еһотой байна. Июнь нары соо хэдэн олон кружогуудта ба партино-советскэ эдэбхитэнэй нургуулида дүүргэлтын шалгалтанууд үнгэрэгдэхэ еһотой болоно. Тэрэһөө гадна шэнэ нуралсалдай жэлдэ, хаа-хаангай хава саг соонь нуралсал эхиһын тула бөлхөдэй хүдэмэри абуулаха хэрэгтэй болоно. Культурмеецүүдэйгээ кэдрине алдахгүй ба хэрэгтэй болоһон газартань культурмеецүүдтэ шэнээр олохо шухала. Энэ хүдэмэриин эмхидхэлэй талы эрхөөнөө харжа үзэхэ хэрэгтэй. Юуб гэгжэ, тон эжэжэн юума хүдэмэриин амжалтатгай

М. Михайлов. А. Неротаева.

ХҮДӨӨГЭЙ ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГ ШИДЭ ТУҮХАЛАМЖА

Партийна пропаганда ба агитацион асуудалнууд

4. Агитколлектив хөнөө бүрддэг, ямар юумэ хэхэ өнотой?

Агитаторнуудыг хүтэлбэрлэх ба төдөөртө тулалхын тулд...

диаграмма, альбом ба бусад юм...

Ойрын сагта агитколлектив ба агитатор бүхэнэй бөөлүүлэх...

5. Агитационно хүдэлмэрийн арга маягууд

Газетэнүүдэ олон хүндэ уншажа үгэхэ явадал хадаа...

Агитколлективийн партийна организаци...

Агитколлективийн хүдэлмэрийн тусбэ партийна организациар...

Хөөрөлдөөн болбол агитацион тон шухала формо болон...

Хөөрөлдөөнд байха хүнүүдэй политическэ ба культурна хэмжээ...

Төрөниэ һонирхолтой ба удха түгсэ болгохын тулд...

Хөөрөлдөөн болбол агитацион тон шухала формо болон...

Хөөрөлдөөнд байха хүнүүдэй политическэ ба культурна хэмжээ...

Хөөрөлдөөнд байха хүнүүдэй политическэ ба культурна хэмжээ...

Узбекскэ ССР. Кашка-Дарьинскэ областин «Юлдаш-ака» гэжэ колхозой тарваган дээрэ орооһото культурануудай хурялга хөгдөжэ байна.

КОЛХОЗНО КОМСОМОЛЬСКО ОРГАНИЗАЦИ

Байкало-Кударын аймагай Шергинскэ сельсоветэй 18 партсэдийн нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэй ВЛКСМ-эй өхүн организацнэ 25 хүнөө бүрдэнэ.

Энэ харюусалгата хүдэлмэрэ эрхмээр дүүргэжэ, ажалдаа зүгһөө гасгахан лэ магтаал хүдэлһэн байха юм.

Эрхмээр дүүргэжэ, ажалдаа зүгһөө гасгахан лэ магтаал хүдэлһэн байха юм.

Тус организацин хэдэн эрхм түрүү комсомолонууд агитаторнуудар хүдэлмэрилнэ.

Тарваган ажалай ба ороондо бригадануудай зөвөөр ажиллаха...

«Б. М. Унэнь» корреспондент.

Комсомолой омгорхол

Хоёр явэй саата тээ, 1947 оной июньдэ. Эсэ э ороноо хамгаалгын Агууехэ дайны жэжүүдтэ ардагшад үмэн гайхамшаг бабаануудыг гарганмай түүдэ.

КОМСОМОЛО УЛАМ АЛДАРШУУЛАЙ!

Ленинэй орден—Эхэ оройной эгээн гээдэ шагнал гээшэ. Комсомолой энэ гурбадахи ордендөө залуушуудай эрэлхэг ба нэн зоригто ажал, советскэ залуу Угөөнэй патриотизм, тэдэнэй могоһогүй хатуу зориг ба илангада этигэл найдабаринь хамтаалдаһан байла.

Комсомолой энэ үндэр дээдэ шан хайрада хүртөөндөөн Бурят-Монголой комсомолонуудай ажалай ба тэмсэлэй хубинь мүн лэ байлсаха юм.

Дайнай Удэс тэмдэ Көлөн манай республикын комсомолонууд ба залуушууд «Өөрнөө» түүдэ, фронто мориһоо хүдэлмэрилнэ түүдэ хүдэлмэрилнэ гһэн лозунгтойгоор ажалуужа ба хүдэлмэрилнэ байла.

Манай республикын залуу патриотуудай шан зоригто ажалын амдаршудай дайшалхы явадалтайгаа түүдэ Советскэ Союзай орлоноуд ба медальнуудар шагнаһан байла.

Ленинэй орденнэ комсомолой бэрмүүлхэдэ Михаил Иванович Калинин итгээ хэлэ лэн. «Энэ орденнэ партич партичар халагалай байһангайтай. Ленин-Сталинэй агууехэ хэрэгтэ түүдэ, Ленин-Сталинэй партич агууехэ сургалуудай түүдэ члам ортойгоор, улам байнаар, улам эдбхтэйгээр тэмсэхэ бээт гэжэ найданаб».

АБАН УЯЛГАА АЛЛАТГАЙ СОЛОНГОЙГООР ДҮҮРГЭХЭДИ!

Гурнай эвдөл комсомолско-залуушуудай бригадын бригадир нүхэр Емельничов үгһөө.

Һээр хоер жэлһэ үгүү болобо. Дайсанин ихэха хэрэгтэ комсомолонууд ба залуушууд өөһэднөө хубинь эхээр оруулан байха юм.

Манай комсомольско-залуушуудай бригада дайнай үдэ эмхидхэгдэ һэн. Биднэр үдэлмэрилнэ тоо харюусалгатайгаар хамтаалдаһан байла.

1947 оной 5 һара соо манай бригада Сталинскэ табанжэлэй хоердохи жэлдэ тусбаһы 109,8 процент дүүргэжэ.

КОМСОМОЛЦ НЭРЭМНИ ОТЛИЧНААР ХУРАХЫЕ УЯЛГАНА

(Заиграйн дунда һургуулин 10-дахи классай һурагша Воскобойниковой үгһөө.)

Ленинскэ комсомолнэ Ленинэй орденээр шагнаһанай хоердохи оёе амараар угтажа байна би?

Энэ үдэр ВЛКСМ-эй гашуун бүхэн, советскэ залуу хүн бүхэн өөрнөө хөдөлмэрилнэ, һуралсал ба творческэ ажалуулгын дүнгыг гаргахы, комсомолой гэрөөчкэ хэрэгүүдтэ өөрнөө оруулан хубинь сэгнэжэ үзэхэ ба! «Комсомолнэ Ленинэй орденээр шагнаһанай хоердохи оёе өөрөтэй түрэтэйгээр угтахын тулд юу хэбнэй?» гэжэн асуудалд харюусаха өнотой байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай зургаадахи ой

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайны эхилһэн үдэрһэ хойшо 6 жэл үгһэрбэ. 1941 оной июниин 22-то фашистскэ Германи Советскэ Союзда довтолоон ороон байгаа.

Германскэ фашизмнэ толгойлогчид болбол Советскэ Союзне гададын дэлхэйн хэ талһан хоолдуулар хараажжа байгаа.

Эрхэ сүлөөдэ дуратай Европн, бүхэдэлхэйн арадууд хадаа өөрнөө жаданууд дээр айхатар эхэ аюулы фашизмнэ асаржа яваһаниэ эвээр хаража байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайны болбол «...советскэ байгуулалта хадаа гансал агалан байгуулгын жэлүүдтэ оройнойгоо экономическэ ба культурна эдбхтэй эхилдхэй эрхм һайн формонь байгаа бэшэ, мүн дайнай үдэ дайсаңда харуу сохило үгэхэ хэрэгтэ ардад бүхы хүсы эсүүлэхэ эрхм формо байгаа» (Сталин) гэжэ эли тодоор харуулаа.

Фашистскэ агресорнууд болбол Советскэ Союзай сэрэгтэ талаараа һула байхадань, өөрнөө сэрэгтэй наукин үлэмжэ һайнда өөрнөө стратегин, оперативна искусствын зохион тагникышта бүхы жажэ тодорхой юмунуудай үлэмжэ һайн байһанһанай хаража байгаа.

СССР-эй Верхоно Советэй Президиумэй 1947 оной майн 26-ай Указ соо илгээ бэшгэһэн: «Дайсана дараһан советскэ гурнай үдэ һула хадаа хадаа Советскэ Союзай ардууд болбол фашизмнэ тээ сохилһан тулд өөһэднөө буюу үрсы хүсдөөр ашгаһа арга-боломжотой үшөө болоогүй байна.

*) Эхилһэн «Б. М. Унэнь» 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118 ба 120-дохи номернуудта.

Малшад республиканска социалистическэ мурьсөөн

АДУУҢА МАЛАЙ ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИИЕ ҮАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

Нүхэд малшад! Ехэ һү хааха, малаа бэлшээжэ таргалуулха гэгэн уялгануудаа хэрээрэгэ дүүргэжэ байнат?

***

*

**

Малажалые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1946—47 оной малай үбэлжэлгын үе дүүрбэ. 1947 оной 5 барын турша соо колхозонь малай ферменүүдтэ бүхы түрэлэй түзэй түлүүр 1946 оной өнө соохиноо 28735 толгойгоор олоор ба. 1947 оной үнгэрэгшэ табан барын турша соо республикын колхозуудаар үбэлжэлгын түлүүр 194600 толгойгоор олоор, тийхэд ганса май 32880 толгойгоор олоор байла.

БМАССР-эй хүдөө ажыхын Министерствын шөнжлэл

Мал болгон 100 эхэ хонин бүхэнһөө 110,5 хурьгадые абанан байна. Тэрэ фермэ гүрэнэй түсэбтэ 131,8 процент дүүргэбэ.

Республикын бөшөшье хэдэн олон түрүү колхозууд, ферменүүд хадаа хамтын малажалые саашадаань хүгжөөхэ түсэбтэ амжалттайгаар дүүргэжэ байна.

Гөбөшье, зарим аймагуудай хүдөө ажыхын таһагууд 1946 оной ба 1947 оной үнгэрэгшэ 5 барын дүнгүүдтэ большевистскэ тоболол хэбгүй, ферменүүдтэ ба колхозуудтэ хайша хэрэгээр, ехэ тэдгээр хүтэлбэрлэн дээрэһань мүнөө хүртэр зарим ферменүүдтэ ехэ ба залуу малнуудай гаргалжа байһан ушарууд үргэлжэлээр байна. Тиймэ абдалууд дээрэһаа боложо май бара соо республика соогоо бүхы дээрэ мал үхэлгэ бага болоо бэшэ, харин апрель барынхиһаа 392 толгой мерид, 234 толгой эбэртэ бодо мал, 50 толгой хони ямаа олоор үхэбэ. Тэрэһнөө гадна, зарим гэгээн колхозуудтэ ба аймагуудай гэмээр өөһэдн доторой хэрэгтэ гэгэн нэрээр малаа гаргалжа абдал май бара соо үсөөрөггүй, харин үшөө олон болоһон байгаа.

Май барын дүнгүүдтэ хадаа Хөжөнгин, Яруунын, Хорин, Түгэнэй, Закаменай ба Торин аймагуудай хүдөө ажыхын таһагууд урданайхидал алмаар, колхоз, фермэ, бүхэнэй хүдөөмэриие гүзүлгэгээр шалгажа үзөөгүй, дээгүүр халтйрхайгаар дүүргэн гэдэ хүдөөмэриие гэжэ харуулна. Жэһэнэй Торин аймагта (хүдөө ажыхын таһагые даашаа нүхэр Раднаев ба главна зоотехник Артомонов) ехэ олон залуу тэд абтан байбашье мал олооруулха гүрэнэй түсэб гүйсэд дүүргэгдээгүй. Тэндэ түсэбэй дүүргэлтэ адуу мөреор—93,9 процент, эбэртэ бодо малаар—94,4 процент болоһон байна. Май бара соо 145 толгой мал олоор үхэбэ. Тэрэһнөө гадна «Авалгар», Карл Марксын, Сталины ба Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхозуудта малай үхэлгэ ба гаргалжа абдалуудые усад, хадаа ташаа аймагтэй хүдөө ажыхын таһаг, тэрэнэй мэргэжэлтэд хатуу хэмжээ абанатгүй. Энэ аймагтэй хүдөө ажыхын таһаг малажалай ферменүүдтэ канцларскаар албан хойгоор хүтэлбэрлэдэгшын үргэлжэлээр байна.

Тэрэһалан Заиграйн, Мухаршэбэрий ба Иволгын аймагуудай хүдөө ажыхын таһагууд малажалые хүтэлбэрлэхэ талар өөһэднхөө хүдөөмэриие бодотор хайжаруулнагүй. Илангаяа мүнөө бэлшээрин үсэ уялы ороондо оруулгые зүбөөр эхилжэ ажалттайгаар үнгэрэгдэл эхэ малай хубайралаг усахагдаха ба 1947 оной һүүдэд ба илангаяа 1948 ондо түл олоор абтаха байна. Гөбөшье, дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, энэ тон ехэ удаханаартай хэмжээ-ябуулга хадаа зарим аймагуудта гүйсэд анхаралда абтангүй байһаар. Илангаяа Хорин, Бичурин, Яруунын ба Хөжөнгин аймагуудта ороондо кампань булаар ябуулгана. Тэрэ аймагуудта гүддье ороондо оруулха түсэб 26—35 процент, үсэдые —16—25 процент ба хонидые—20—35 процент дүүргэгдэбэ.

Эдэ ба бөшөшье аймагуудта буха ба азаргануудай түл үгэжэ шадаха шанарынь мүнөө хүртэр шалгажа дүүргэгүй байна. Яруунын аймагта 194 бухануудай 55-иний шалгагдаад, Заиграйн аймагта 214 бухануудай 35 толгойнь мүнөө хүртэр арайхан гэжэ шалгагдаба.

Хөжөнгин, Мухаршэбэрий, Буларын, Тарбагатайн ба Закаменай аймагуудай зарим колхозуудта гүддье адуунда табиха түсэб дүүргэгдээгүй. Хөтөрхэдэ энэ аймагуудта адуугаа тараажарихан ушарууд үзэгдэнэ. Хөжөнгин аймагта адуунда ябдаг гүддэй тоонь 450 толгойгоор үсөөрбэ. Прибайкальска, Кяхтын ба Сэлэнгын аймагуудта эхэ малнуудые ороондо оруулга хайнаар табигданхай. Сэлэнгын аймагта искусственнаар үсэдые үржүүлхэ 10 пунктууд хүлэжэ эхилэбэ, 285 толгой үсэд үржүүлэгдэхэ байна. Торин, Баргажанай ба Хорин аймагуудта искусственнаар малнуудые үржүүлгы мүнөө хүртэр хэрэгсээнгүй. Тус аймагуудай хүдөө ажыхын таһагууд энэ шухала хэрэгые еһотойгоор табиха шадаагүй байһаар.

Малаа бэлшээжэ, ферменүүдтэ һү ехээр хааха шийдэхы саг июнийн 1-нээ эхилэбэ. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай удаханаарые зүбөөр ба хайнаар Иволгын аймагта ойлоһон байна. Мүнөө тэрэ аймагта ехээр һү хааха ба малаа зүбөөр бэлшэһын түлөө мурьсөөн наалишадай дунда үргэһөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэ мурьсөөнтэ 128 наалишад — малшад ба 19 үнэй-товарна ферменүүдтэ дагдаад оролобо. 16 колхозуудта үсэдые 3 дахин хаадаг ба тэднээ түхэрэн сүүдхэ соо бэлшээжэ болоод байн. Тэрэһнөө гадна ехэ һү хааха гүртэнүүд эмхидхэгдэ. Иймэ гүртэнүүд Түгэнэй, Сэлэнгын, Закаменай ба бусад аймагуудта эмхидхэгдэ.

Мүнөө үсэд аймагтэй хүдөө ажыхын таһагуудай гол зорилго хадаа малай үхэлгэ ба ехээр гаргалжа абдалые огто болуулха, мал үсэхэхэ түсэбтэ дүүргэгүй, малаа олоор үхүүдэд колхоз бүхэннэ зарим шалгаад, тэрэ түсэбтэ дүүргэхэ абдалдань болото тубаламжые үзүүлхэ, колхозуудай бэлшээрине зүбөөр ашагажа, хайнаар малаа адуулжа таргалуулха, үсэдые 3—4 дахин хааха ба бүхэл сүүдхэ соогоо адуулха абдалые гүрмжаруулха, 1948 ондо эхэ малай хубайралагы усадахын тула тэднине ороондо оруулгые шалгалуулха абдал болоно.

Дары түргэн бүхы колхозуудад гөбөдоло малнуудые илган абзал, 1947 ондо гүрэнд ташааха хадаа таргалуулха. Бүрэн баяр үбэнэй сабшалаг ба силос даралгала бэлдэхэдэ дүүргэхэ, хаана янагай силос даража, модоной ваһа наама, шэмэтэй үбэ бэлдэхэ ба шөлжэ үбөө сабшаха гэжэ манай шухала зорилгонууд мүн.

Хонишо үбгэн Бимбаев

Иволгын аймагтэй «Улаан Оронго» колхозонь архим хонинш 71 наһатай үбгэн И. Бимбаев гэгшэ 15 жэл соо хониншын дээрэ хүдөөмэриие, жэһээтэ ажарыа нилээдгүй сууда гаранан байна. Нүхэр Бимбаев харанан хонин ба хурьшэ гэгшэ турбаадаггүй ба нэ хоние шондо баруулаагүй байха юм.

Недондо жэлдэ нүхэр Бимбаев 100 эхэ хонидоо 112 хурьга абажа, хайнаар тэнжэһан байна. Тээд, мүнөө жэлдэ мүн эхэ хониншын хүдөөмэриие, 186 хурьга, эшгэгч абаад, нэгшье хорлогтой, тобир тарганаар тэнжээжэ байна. Гадна, үшөө 50 хурьга, эшгэгч хүдөөжэ байха юм. Тэрэ...

Е. Митанников.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүдөө-ажыхын Министерствын Юреогэй туршалгын станцины мал бэлшээжэ байна. Наада таладань һү үсэд «Дика» үсөөн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Курумканай аймагтэй Молютовой нэрэмжэтэ колхозой суугаа-дизан Цыцык Яновлева. И. Красавцевай фото.

ХҮНДЭТЭЙ ДЭЭРЭ ХҮЛЭЭНЭ

БМАССР-эй Верховно Советтэй, депутат, наалишан Ц. Цыбеннова наалишан Е. С. Зайцевагай бэлшэтэй танилсаад байхадаа, тэрэнине хүндэтэй дээрэ хүлэснэб. Би мүнөө жэлдэ үсөөн бүриһөө 750 литр һү хааха, 72 шүүд тоно колхозодо ташааха уялгануудые абанаб. Энэ уялгана дүүргэхын түлөө үсэдые үдэр хүнгүйгэй һүн ногоотой газарта бэлшээхэб.

Манай гүүрхынхэй фермэ шадар 35 гектар сабшалан ташаажа абаад, канава үбгэдэ малжаа, тэрэнээ үналһан, утгужууһан, модо шулуунһаа сээрлэһэн байна. Тэндэһаа гектар бүриин 30 центнер дээрэ дошо бэшэ үбэ хурьга гэһэн үбгэдэбайн. Тэрэһалан гүүртэ бүхэн 0,2—0,3 т хартааба тариадн. Тийн 0,01 га бүриһөө 3 центнер ургаса хураахабди.

Миний даажэ байгаа гүүртэдэ 34 үсэд би. Мүнөө эдэ үсэддэ 30 тугал абаад, архим хайнаар тэнжээжэ байнабди. Үшөө 4 тугал хүлэснэбди. Энэ жэлдэ ороондо оруулагдаха 50 үсэной 38-нь ороондо оруулагданхай.

Биднэр наалишан Зайцевагай үтсэхые үргэһөөр хэмжээжэ, социалистическэ малжаахаа улам хүгжүүлхын түлөө тэнжээ еһотойбди.

ҮНЭЭДЭЙ НҮ ВГЭЛГЫЕ ЕХЭ БОЛГОХО

БМАССР-эй Министруудтэй Советтэй, тогтоолоор баталагдаһан малажалай хүгжэлтын гүрэнэй түсэб болбол 1947 ондо 1946 онойхиноо ороодоо нэгэ наамхэй үсэһнөө һү наалгы дунда зэргээр 95 процентээр дээшлүүлхэ гэгэн зорилго манай республикын колхознигуудай урда табихан байна.

Энэ зорилгы амжалттайгаар бөсүүлхэ һаа, колхозно хүнэй ферменүүдтэй ашаг үгэлгэ улам ехэ болохо, тийгэдэ республика ба колхозуудтэй ехэ һү, тоно болоод бусадшые һүнэй продуктуудые абажа шадаха болоно.

Хүдөө ажыхы улам саашань хүгжөөн дөбжүүлхэ ба социалистическэ малажалые дээшлүүлхын түлөө бүгэдэ арадай хүсэн түгэддэр хүдөөндэ Бурят-Монгол АССР-эй колхознигууд оролоно. Жэһэнэй, Кяхтын аймагтэй Лениной нэрэмжэтэ колхозтэй хүнэй-товарна фермын наалишад 100 үсэһн бүриһөө 100 тугал абажа тэнжээжэ, нэгэ наамхэй үсэһнөө 1500 литр хүртэр һү хааха уялга абанан байха юм. Мүн нямонүүд уялгануудые Кабанскын, Байкало-Кударын, Бичурин, Заиграйн ба бусад аймагуудай колхознигууд абаад байна.

Мүнөө зунай үсэд мал гэжэ һайн үбэ ногоотой бэлшээридэ гаража, үсэды хүй үгэлгы дээшлүүлхэ ба гүрэндөө һү ташаагы түүргэхэ тагтай зорил саг болоо.

Бэлшээрине зүбөөр эмхидхэд, хүсэд дүүрэнээр ашаглаад байбал, энэ үе соо үсэды бүхэн жэлдэ үгэхэ һүнэй гүрбанай хоер хубинь абажа болохо гэһа Иволгын, Кяхтын ба Кабанскын аймагуудай хүтэлбэрлэгшад болон малажалай мэргэжэлтэд энэ шухалын шухала хэрэгые зүбөөр ойлоһон байна. Иволгын аймагтэй колхозуудта июнийн 10-ай мэдээгаар һү ехэ хааха гүүртэнүүд эмхидхэгдэ, 245 үсэд наалганда табигданан ба мүн 16 колхозуудтэ үсэдые сүүдхэдэ 3 ба 4 дахин хааха болоод, бүхэл сүүдхэ соо бэлшээжэ абдалые эмхидхэн байха юм. Мүн тэрэһалан Кабанскын, Кяхтын аймагуудтэй олонхи колхозууд һү ехэ хааха гүүртэнүүдтэ уни байгуулаад, үсэдые бэлшээжэ ба һү хааха хэрэгые хайнаар эмхидхэ. Тийгэдэ Иволгын аймагтэй колхозууд энэ жэлэй түрүүшын хахалга һү ташааха түсэбтэ июнийн 10-да 50,5 процент, Кабанскын аймагтэй колхозууд—56,5 процент, Кяхтын аймагтэй колхозууд—45,7 процент дүүргэ. Гүрэндэ һү ташаагы темп эдэ аймагуудта заашье һуларнагүй, харин үдэрһөө үдэр ерөхэ тудам ургаса байна. Үсэды һү үгэлгы дээшлүүлхын түлөө ба гүрэндэ һү болон тоно ташааха уялгата түсэбтэ саг болзорһоонь урда дүүргэхын түлөө тэнжээжэ байһан республикын түрүүшүүдэй зэргэдэ мүн Байкало-Кударинска, Бичурин аймагуудтэй колхозуудые оролоно.

Баргажанай аймагтэй «18 партсөөд» гэжэ колхозой малшад болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумтэй түгэхэтэ тогтоолод харуу болгон социалистическэ мурьсөөндэ ороодоо абанан уялгануудаа хайнаар бөсүүлэнэ.

Хүнэй-товарна фермын малшад хадаа малайнгаа тоо толгойе олооруулха гүрэнэй түсэбтэ 102 процентээр дүүргэбэл. Энэ жэлдэ 78 тугалнуудые абаад тэнжээжэ байна. Үшөө 70 гаран тугал абахаар хүдээгдэнэ.

Тус колхозой архим наалишад Парасковья Бросова, Любовь Зарубина, Екатерина Зарубина гэгшэдэй хардаг тугалнууд тобир тарган, үдэр бүри 800—900 грамм нэмэжэ байдаг. Эдэ наалишад үдэр бүри түсэбтэ үзүү һү наадаг байха юм.

Тус колхозой хонинш фермтэ даашаа нүхэр Андриан Иванович Малыгин 10 гаран жал хонинш фермтэ хүдэхэ зуураа нилээд ехэ үршэлтэй болоһон байна. Нүхэр А. И. Малыгинай хүтэлбэрлэдг хонинш фермэ болбол хони ямаанай тоо толгойе олооруулха түсэбтэ 76 хонөөр үлүүлэн дүүргэбэ. Эрхим хониншад Александр Шедковникова, Елена Малыгина, А. Маслобойкова гэгшэд 100 хонин бүхэнһөө 102 хурьга абабад.

Машад хадаа эдэ амжалтанууды мурьсөөн хүдөөмэриленэй ашаар туйланан байна.

Иволгын аймагтэй түрүү наалишан Евдокия Зайцевагай хандлагые энэ колхозтэй малшад бултада хайнаан, социалистическэ мурьсөөе үргэһөөр дэлгэрүүлжэ, малаа улам олооруулхын, тэнжээлэй ба тата тарилга хэмжэ үндэр ургаса хурьга абажа уялгануудые абаба. Тэрэһнөө гадна, зунай үсэд малаа архим хайнаар адуулжа, ашаг шөмьшөө дээшлүүлхэ, гүрэнһөө һү, тоно ташааха түсэбтэ болзор соонь дүүргэхэдн төбөн уялганууды абаба. Тээ уялгана дүүргэхэ байһандань бэлшээжэ.

Тус колхозой архим наалишад Парасковья Бросова, Любовь Зарубина, Екатерина Зарубина гэгшэдэй хардаг тугалнууд тобир тарган, үдэр бүри 800—900 грамм нэмэжэ байдаг. Эдэ наалишад үдэр бүри түсэбтэ үзүү һү наадаг байха юм.

Тус колхозой хонинш фермтэ даашаа нүхэр Андриан Иванович Малыгин 10 гаран жал хонинш фермтэ хүдэхэ зуураа нилээд ехэ үршэлтэй болоһон байна. Нүхэр А. И. Малыгинай хүтэлбэрлэдг хонинш фермэ болбол хони ямаанай тоо толгойе олооруулха түсэбтэ 76 хонөөр үлүүлэн дүүргэбэ. Эрхим хониншад Александр Шедковникова, Елена Малыгина, А. Маслобойкова гэгшэд 100 хонин бүхэнһөө 102 хурьга абабад.

Н. Цонтов.

АХЫН ЭРХИМ АДУУШАД

Бурн-голой сомонтой «Улаан-Аха» колхозой адуушан Санжимитаб Натархеев 55 гүддөө 55 унагадые абажа, нэгшье хорлогто гараагүйгээр тэнжээжэ байна.

Мүн тус сомонтой «Улаан-шулууга» колхозой адуушан бүхэр Даша Иванов 27 толгой унагадые абажа, бултыннь мал болгобо. Үшөө хэдэн унагадые абахаар хүлэсжэ байна. Мүнөө нүхэр Иванов бөө дээрэ 134 толгой адууды даажэ абаад

тобир тарганаар хэрүүлалжа байхаһаа гадна, мүн бүхы ехэ гүддөө ороондо оруулжа байна.

Эдэ хоер адуушан анишые сагта, ямаршые ехэ халхи шуурган ба мүн хура бороон хамаагүй, һүншөөдэ адуугаа манжаа хорлог юм. Тийгэдэ өөһэднхөө шөн табьаата ажаллаар аймаг соогоо суурхана.

Д. Иисов.

БАНА ХУБАЙРХАНЬ ГҮ?

Малажал дээрэ ороонтой кампань болбол онсо шухала хэмжээ-ябуулга мүн болоно. Эмхидхэгээр ба саг хугасаа соонь ороонтой кампанье үнгэрэхэ гэһэн манай республикын колхозуудтэй малт тоо толгой олооруулха абдалые хангаха байн.

Ороонтой кампанье мүнөө жэлдэ хайнаар эмхидхэхэ ба үнгэрэхэ гэһэн Түгэнэй аймагтэй колхозуудта онсо шухала удаханаартай байна. Юб гэхэдэ үнгэрэн жэлүүдтэ энэ аймагтэй колхозуудта олон толгой эхэ мал хубайржа, хэдэн зуун толгой түл абтаагүй байһан юм. Жэһэнээхэдэ, недондо жэлдэ аймаг соо 1660 гүддөө оройдоо 407 толгой унаган абтанан байна. 100 толгой үсэһнөө абтанан байна. 100 толгой үсэһнөө абтанан байна. 100 толгой үсэһнөө абтанан байна.

Бүхы аймаг соо июнийн 1-эй мэдээгээр гүддье ороондо оруулха түсэб 27,5 процент, үсэдые ороондо оруулха түсэб 37,8 процент дүүргэгдэн байха юм. Иймэ байдалы саашадаа абажые, тэнжээ болохогүй. Аймагтэй партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд бүхы колхозуудтэй малт ороонтой кампанье амжалттайгаар үнгэрэхы хангахын тула эрид хэмжээнүүдые абаха еһотой.

Б. Ширеторов, (Манай корреспондент).

Танхав) недондо жэлдэ 632 толгой түл абтаагүй һэн. Тус колхоз ороонтой кампанье мүнөө жэлдэ байад унжаагуйруулжа байна.

Мүн Кырэнэй сомонтой Барл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (правленинхэй түрүүлгэһн нүхэр Шагуров) 320 толгой үсэ ороондо оруулха еһотой аад, оройдоо 137 толгой үсэ орууланан байна. Эндэ гүддэй ба хони ямаанууды ороондо оруулга һаа муугаар ябуулагдана.

Бүхы аймаг соо июнийн 1-эй мэдээгээр гүддье ороондо оруулха түсэб 27,5 процент, үсэдые ороондо оруулха түсэб 37,8 процент дүүргэгдэн байха юм.

Иймэ байдалы саашадаа абажые, тэнжээ болохогүй. Аймагтэй партийна, советскэ ба хүдөө ажыхын органууд бүхы колхозуудтэй малт ороонтой кампанье амжалттайгаар үнгэрэхы хангахын тула эрид хэмжээнүүдые абаха еһотой.

Б. Ширеторов, (Манай корреспондент).

Малай ашаг шөмьшөө ехэ болгохо абдалда мүн бэлшээжэ сагайһы ута богонине тогтоохэ журам угаа ехэ удаханаартай юм. Энэ журамые зохиоодоо, малы шадаад һаа бэлшээриндэн удаан байлгана, үсэдые һүншөөдэ амаруулжа, хаахаа олоо газар намнахагүй ушарые харахада абажа хэрэгтэй.

Бэлшээрин газар хонинш колхозуудта малы бэлшээрн дээрэһ байлгана, тэндэн хашаа хорео болоод дал һараба бариха, малажалай бригадые һүнэй аяарта болоод эмсэгээр, мүн һү зөһхын тула зөөбэрин хөөгсөнүүдээршы хайгана хэрэгтэй.

Һайншые бэлшээрнтэй газарта үсэдые дабар адеэллэхэ ба харуулха гэһэн шухала юм гэжэ түрүү малшадтэй бодого дүй дүршэл гэршэлэн харуулна. Илангаяа зунай халуун наринаа боложо бэлшээрин газартай гандха үсэды үсэды һү үгэлгы дээшлүүлхын тула колхозууд болбол нэгэ жэлэй үсгөө болоод бусадшы тэнжээлэй культурануы тариха уялгатай. Эдэ мэтын тарилгануудтэй ехэ багынь хэмжээ ба тариха бэлшээринь тогтоодоо, зунай һарануудта бэлшээрин эдбэ үсгөгдүүдтэй ашаг шөмьшөө ямар явзаар хубилдаг байһаные бодомжолоо хэрэгтэй.

Үсэды һү үгэлгы дээшлүүлхын түлөө тэнжээжэ малажалай түрүүшүүдтэй дүй дүршэл ба зоотехническа нуукын туйлалтануудые шадаад һаа үргэн ехээр хэрэгдэхэ шухала. Тийгэдэ зооветеринарна хүдөөмэриилэгшад энэ хэрэгтэ төн ехэ үүргы дүүргэхэ зэргэтэй. Хүдөө ажалай таһагуудтэй, үсгөгдүүдтэй ба пунктнуудтэй мэргэжэлтэн хадаа үсэды һү үгэлгы дээшлүүлхын түлөө гэмсалые бодото хэрэг дээрэн эмхидхэгч болохо малай бэлшээрн дээгүүр ходо ябажа, шалгажа байха ба адуу малы зүбөөр харуулаха гүрмүүдые наринаар сахилжа байха уялгатай.

Н. Танорнич, БМАССР-эй хүдөө ажыхын Министерствын ахалгаша зоогчын.

Улан-Удэ городской үзбүхдэй хүгжэмэй бүргуулин бүрэгта Валентина Стругатская мүнөө жэлдэ дүрбэдхи класс аугургаа. Вала хадэ скрипкээр наадаха классы бурахадаа, хүгжэмэй эрдэмтэ архим найнаар шудалжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вала Стругатская, скрипкээр наадажа байна.

В. Пановой фото.

М. ГОРЬКИЙ

Данно

«Изергиль хүгшэн» гэжэ расказнаа

Би өмө расказны Бессарабидэ, далайн эрбэ дээрэ Аккерман шадар дуулаа ном. Нэгэтэ үдэшэ, виноград түгээгшэй үдэрэй ажалай дүүрэхэдэ, намтай хүдэлжэ байһан моддавонууд далайн эрбэ ошобо. Би виноградтай бүргэананай үхэн хүдээр дорэ Изергиль хүгшэнэй үлэжэ, газарта хэбтэдэ, эрбэ тээшэ ошонон эдэ хүнүүдэй хүншин харангы дотор хайлаһандаа үгы боложо байхынь хаража, дуугай байба...

«Урда нэгэн сагта газар дэлэй дээрэ нэгэ аймаг зон нууһан гэхэ, эдонинэ гурбан талаһан хүнэй аймагууд ой тайга, дүрбэдхи талаһань — уужам тала хүрөөлөн байгаа гэхэ. Эдэнэр хүюун, хүсэ эхэтэй, зоригтой хүнүүд байһан юм нэн ха. Нэгэтэ тэдэндэ ехэ хүндэ саг тохолодо: ондоо нэгэн аймаг зон долбожо, тэднине ой тайгын гүн руу намнаад, нотагынь эсэлбэ ха. Ой соо бур шабар, харангы байгаа, юуб гөхөдэ хуушан ой модоной мүшөр намайа шарьдан урхасгойд, тэднине нэбтэ тэнгэринше харагдахууд, үхэн набаһадынь нарын гарал арай гэжэ нэбтэрэдэ намагта хүрэгдэ байба. Наранай гаралтай бур шабарай уһанда хүрэхэдэй уһанһаа аюулдай муухай уурал охин гаража, хүн зон ехэ олоороо үхэдэг байгаа нэн ха. Тинхэднэ энэ аймаг зоний эхонорнуудын, үхбүүднэ уһанһаа, эршүүднэ наһаа үнөөн болодог байба ха. Энэ ойһоо гараха хэрэгтэй болобо, тэд гаража зам хоёр байба: нэгэнинэ — гэдэргэ бусаха, — тэндэ хүсэрхэг, хорото дайсанниһе байгаа, нүгөөдэ замынь — уватһаа орохо, — тэндэ бүхэ мүшөрнүүдээрэ бөө бөөдэ хүрмэлзһөн, балаһаа олон үндөнүнүүдэ намагтай шабардама лайда шэнгэһөн алыгар томо модонууд байгаа. Тэдэ шулуун, түгээ модон үдэрэй бүрүүд буюунд эбэ шэмэгүй ба хүдэлэнгүй байлаг аад, үдэшэ боложо түдгэл талхалаар тэдэ зонинэ тойрон улам хабшуу болодог байба гэхэ. Уужам талада дадангй тэдэ зонинэ үдэршэ, бүншине харангы хатуу сахарин хурьднэ биса дарахаа зобдажа байһангай байдаг нэн ха. Модонуудай ойройе налхитай сохонорхой ой дундгэр хүдэгжэ, тэдэ зонинэ занзажа ба тэдэндэ хүдөөлүүлгын луу дуулажа байһангай болоходонь бүри ехэ аймшагтай болгоно нэн ха. Эдэнэр хадаа юуһынь наа хүсэтэй зон байгаа, нэгэн үе илагданһынь һаа дайсангайаа хүдэрөө тулалдажа шадалаар байһан юм, тэд гансал эртэ урдын захяа тантаригтай зон болохо тула хорото дайсангай тулалдажа үхэхэгүй байгаа, хэрбээ тэдэнэй тингэжэ үхэн хадан тэдэнгэй хамта захяа тантаригтай хоросоо байгаа гэхэ юм. Тингэ ушарһаа тэдэнэр хүншин угда намагтай хорото агаар үлэжэ, ой тайгын шуулан соо болгодог болон буудар байһан юм. Түүдэгэй галһаа гараһан һүүдэрнүүдэй абагуйгөөр тэднине тойрон сохоролдожо байхадан, тэдэ булгадаа һүүдэр бэһа, ой тайга ба бур шабарай хорото эсэлэй хүнжэ байһан шэнги наһагдадаг байба... Булгадаа һуугаа, болодог болодог байба. Уйхарта наһаа болодогтоо алдар хүнэй бөөн ба наһаа сэлхэмтэ юуһынь — ажал хүдэлмэринше, эхэнэр нүүдшэ нитэрэ муухаан зободоготгүй. Тинхэдэ тэрэ зон наһаандаа хажажа, тэндэ тампраа алдаба... Тэдэ зоний айдаһанниһын улам эхэр хүрэдэг боложо, хүдэр гарнуудын хүдэлэхэгүй болобо, хорото охиноһоо үхэгшэдэй хүүр дээрэ ба айжа хүдэлэхэгүй болоһон амьдн хүнүүдэй хуби заяан дээрэ эхонорнуудын үйлданада, ой тайгын өсөөрөө аймхай үгэнүүд дуулажа, түрүүшээр аали байһан аад, сааһаа улам улам шангана ха... Үхэлөө айһан тэдэнэр бөөдөгэй ажабайдалһаа айхаа болодо, дайсанһаа ошожо, өөһэдэ үлгөө ам наһынь тусаха туйлаа хүрөөдг байба... Гэбшэ тэндэ Данко гэгдэ эрэ би боложо, гансаараа бултын абарһан юм гэдэг».

Данкогой галта зүрхэн тухай хүгшэн хоо хэлэдэг байһан хэбэртэй байба. Хүгшэн хадаа шарьяһан бүдхэн хоолойгоор дуулан татажа хэлэхэдэ ой модоной шууааа тодор урданин харуулжа байба, тэрэ ой модон руу үлдүүлэн золгүй хүнүүд намагтай хорото амисхалһаа олоороо үхэжэ байһан юм...

«Данко гэгдэ тэдэ хүнүүдэй дундаһан

гараһан нэгэ сөбөр байһан, залуу хүн. Сөбөр байһан хүнүүд — хээдээ зоригтой байдаг. Данко нүхэдтөө нигэжэ хэлэбэ ха:

«Зам хээрэ байһан шулууе наһаа болодоор зайлуулжа болохотгүй. Хэн юуһе хэншүүб, тэрэ хүн юуһе бүтээхэгүй. Наһадаа наһан гашуудал хоёрто хүсэ шадалаа гаргажа байһанбиди? Бодогты, ой уруугаа аяжа, хоор гараг, дэлхэйн юуһон хуу захяа хивартай байдаг — энэ ойһынь захалтай бөө! Ибаа! Зай! Зай!».

Данкоого харахадань баранһаа үдүү байһи хоер нөдөндөн зориг хүсэн ехэ ба гал бадаржа байба.

«Шн манаа дахуула!» — гэдэбэ.

«Тинхэднэ дахуулаа абаба...» Хүгшэн дуугай боложо, улам харангы боложо байһан тала оруу хараба. Хаанһынь, холо Данкогой галта зүрхэнэй ошол аялажа, нүдэ саһаха зуура гэрэлтэхэдэ агаарай сөөг мэтэ наһагана.

«Данко тэдэндэ дахуулан абаба. Булгадаа тэрэндэ эгнэжэ эбтэй эетэй койнооһы дахаба. Бэрхэтэй зам байһан юм. Харангы байла, алхам бүрндэ үжүрэнг намагтай бур шабар элбэг боложо, хүнүүднэ хүхэнэ, шэгүү ой модол хантан харгынь хаана. Модоной наһаа мүшөр, түлд гүрэлдэнхэй, үндөнэднэ могойдол аиди ишэ тиншэ шуган урмалгай. Тэдэ хүнүүд алхам бүрдэ хүлһэ, шуһаа эхээр ахаруулжа абаа. Тэдэнэр удаһынь абаба... Ой тайга улам үдэржэ, хүнүүдэй хүсэ шадал улам һуларна! Ингэжэ зобоходо тэдэ хүнүүд Данкодо дурагуй боложо, нимэ залуу, юума үзөөгүй хүн байһаан, биднине ушаргүй хайша дахуула абаба. — галһаа болобо ха. Тинхэдэ Данкон түүрүлэдэ һонор солбон занзаа абажа абажа байба.

«Гэбшэ нэгэтэ ой дээгүүр тэнгэрэй нэрлэжэ, ой модон бүрэгтэйгөөр, дундгэр шэбэнэлдэбэ гэхэ. Тингэд газарай газар болоходо хойто болоһон бүхн хүнүүднэ суглуулжа нэгдэхөөндө аиди ой соо байлай харангы болобо ха. Аар томо модонуудай хоорондуур, сахилгалтай бүртэ шуулан хүнүүдэр заахан хүнүүд абажа байба. Асара ехэ модол найгалһан ханиһалдажа, сүхалтай луу дуулан үнэгнэжэ, модоной оройгоор сахилгалан сахилжэ, хүйтэн хүжэ гэрэлээр ойро зуура гэрэлтүүлэдэ, даһин үгы боложо, хүн зонинэ айлажа байба. Сахилгалтай хүйтэн хүжэ галта гэрэлтөн модонууд аминдэ юумэ шэнги боложо, бүрэгтэй ой гарнуудһаа харьажа гүлгэ шэнги болсон гүрөөл, харангы доторһоо гаража ябһан хүнүүднэ тэбэрэн абаха байһандал үзэгдэжэ байба. Мүшөрнүүдэй харангы лоторһоо нэгэ ехэ муухай, харангы хүйтэн юуһон хаража байга нэн ха. Энэ хатуу бэрхэ замда хүнүүд шэнгэлдэ (гаража, зоригтоо мохоо бэлэй. Тэндэ абаһад бирагуйгөө мэдэрхөө эшэжэ, дахуулан ябһан Данкодоо ехэ сүхалдама оробо. Манинэ хүгэлжэ шадалагүй байһан гэжэ тэрэндэ эзэ тохобо, — тингэ энэ юм нэн гэх!».

«Балай харангы дунда, ой тайгын бякһаһагта шуулан дорэ эсэлһэн, уурлаһан хүнүүд зогсожо, Данкоо сүүдэлжэ оробо ха.

«Шн, — гэбэ тэдэнэр! — биднэ өвдэ үнгэгүй, хоротой шарайтай хүн байһам! Шн манинэ дахуулаа эсэбөш, тулабаш, энээнэйгээ түлөө өөрөө үхэхэ болоһом!»

«Таанар «дахуула» гөө! — би дахуулааб! — гэжэ олоной урдаһаа сэгээжэ үргэжэ. Данко хашхарба. — Намта ганижа дахуула эрэ зориг байгаа хадан дахуулааб! Таанар, харин Таанар бөөдэ югтээр туһалаабта? Таанар дажажа абаат, ута улан замда абаха гөһөн хатуу зориг бариха шадаагүй! Таанар бүр хонин шэнги абажа абаат!»

«Тингэжэ хэлһэн үгэн тэднине бүри эхээр сүхалдуула.

«Шн үхэхэм! Шн үхэхэм! — гэжэ булгадаа хашхаралдаба.

«Тинхэдэ ой тайга хашхаранһы даһталсан хүдэжэл, хүжүүлэ байһа, гэгтэ

сахилгаан сахилжа, харангы хаха таһа соһино. Данкогой туһалхаа «ородожо ябһан хүнүүдэ харахадан, ан арылтан шэнги болоһод байба. Данко тойрон хэдэ олон хүн байһынь һаа ноур шарьднуудын муухай, юрэ тэдэнэрхэ хайра хүлээлтэй байба. Тингэжэ Данкогой зүрхэндэ халуун сүхал бусалһаа һаа тэрэ байһан хүн зоноо хайража, сүхалынш унгарна. Данко тэдэ хүн зоноо ехэ хайрадаг байһан тулааа намгүйгөөр үхэжэ болохо ха гэжэ бедонон байгаа. Хүн зоноо абаржа, амар байһан замда оруулаха гөһөн ехэ галаар Данкогой зүрхэн бадаржа, тэрэ галынш хоер нөдөрнэ сорохилон гаража байба... Тинхэднэ тэдэ хүнүүд Данкогой нөлгөн сүхалтай галаар сорохилло, биднтэй тулалһан гэжэ бөө бэлдэжэ. Данкоо амарһаан бариха алаһын тула шондол аиди тойрон нягтаржа эрбэ ха. Данко тэдэ хүнүүдэй наһаа тагааад, уйдаһандаа зүрхнине улам эхээр соһило.

«Ой тайга уйтэй дуугаа дуулажа, тэнгэр улам шангаар нэрлэжэ, бороо адхаржа байба...»

«Хүн тоной түлөө би юу хаха гэшэ бөө?! — гэжэ тангирин нэрлэһэнэ шангаар Данко хашхарба.

«Тингэжэ байгараа гэгтэ гараараа үбсүүгэ шуу татажа, зүрхээ һугалан абаад, толгой дээрэ үргэбэ.

«Зүрхнине наран шэгээр, наранһаа бүри алаһаар гэрэлтэжэ, хүнүүдтэ хураһан агүүхэ дура зоригтой галаар гэрэлтүүлгэднэ ой тайга намдуу болго, агаарай харангы арлан сөлмөжэ, тэрэ холо, ой тайгын оортохи намагтай бур шабар руу ошожо унана. Хүнүүд гайхаһанһаа шулуун шэнги болон зогсобо.

«Яба!» — гэжэ Данко хашхаралд, зүрхэ дээрэ урэн замһынь толотуулаад, урагһаа даб гэжэ байрадаа ошобо ха.

«Тэдэ хүнүүд ехэ һонирхон баряжа. хойноһон гүлгэдэ. Ой тайга даһин шуугажа, ой модол, гайһанан шангээр үзүүрээрэ найлалдаба, гэбшэ шууаан олон хүнэй гүйхэ түбэрөөндэ булгажа дууданагүй, галта зүрхэнэй гайхалта үзэгдэлэ булгадаа урагһаа татуулжа, түргэн, зоригтойгоор гүлгэдэ. Мүнөһынь хүнүүд үхэнэ, тэдэ гомодол, нелбоһогүйгөөр үхэжэ хоросордог байба. Данко хоёр түрүүлэн ябана. Зүрхнине үргэлжэ хүжэ бадаруула!»

«Шэгүү ба дулин балай ой тайга гэгтэ барагдажа, арылһа үлэбэ. Данко хүн зонтоо хамта бороонг угаһаһан аруун сөбөр агаар ба наранай гэрэлэй ехэ дайла гэгтэ гэгтэ гаража элбэ. Залитна аадад тэдэнэй арада ой тайга дээрэ үлэжэ, андэ наран намжааража, үргэн тала аруун агаараар амисхалжа, үбһэ ноогоон субад үнгарэ бороогтой хуһаар аялажа, гол мурунэй улан алтан үнгэ татажа байба... Үхэжэ болобо, шэнгэжэ. Байһан наранай гэрэлһэ мүнөөнэй улан улайжа, Данкогой зүрхэндэ сэгээржэ сорголон гаража байһан шубан шэнги үзэгдэжэ байба гэхэ.

«Эрын эрхим омогто Данко сүлөөтэ уужам талынь нүдөө эрьюулан нэгэ хараад, омогтойгоор энэбэ. Тингэд дорго уужаа, — үхэшэбэ ха.

«Хүн зон ехэ байртанууд, дүрэн этнэгтэйгүд байһан тулааа Данкогой үхэлэе ойлгонгүй үнгаржа, тэрэнэй бөөн хажууда дүлэ бадаран хэбтэнэй зоригто зүрхнине харангы байба ха. Нэгэ болгоомжотой хүн тэрэнине ажаглаа, юуһыньбөө айданһинин хүржэ, омогтой зүрхынь хүлөөрө гэмлэжэрхэнэн юм ха... Тинхэднэ тэрэ зүрхэн ошон боложо саһараад, ушарһан юм гэхэ...»

«Сахилгаанай сахихаһаа түрүүлэн тала хүнүүд гаралат элэ хүжэ ошонугуудай зууур ухда нимэ юм!»

Мүнөө, хүгшэнэй энэ хайхан үлгэрээ хэлжэ дүүргэхэ хирөө, олоной түлөө зүрхэндэ дүлэ бадаруулаа, амарһынь шагнал эрингүй үхэнэн зоригто баатар Данкогой хүсэ шадалай ехы гайхаһандал үргэн тала жэжиндэ хүрэхээр абаа шэмэгүй боложо байба. Хүгшэн дуржажа эхилбэ. Би хүгшэни хаража, шининэ доосо хэды шэнэн олон үлгэрнүүд үлэб даа гэжэ боложо һуубаб. Данкогой дүлэ бадаржа байһан агүүхэ зүрхэн тухай ба тингэ хүсэтэй, хайхан легендэ зоһоһон хүнэй фангаһи тухай боложо һуубаб...

Ц. Цыбинов оршуулаба.

ООН-дэхэ Югославска түлөөлэгшэ нэгдэмэлэ напанаудай организациин генеральна секретарта бэшэг ябуулба НЬЮ-ЙОРК, июнины 19. (ТАСС). Нэгдэмэлэ напанаудай организациин секретариат ООН-дэхэ югославска түлөөлэгшэ Вильфан гэгшын ООН-эй генеральна секретарь Трювье ле гэгшэдэ эльгээһэн бэшэгтэй текстые толибэ. Югославска хүлһэн сахюуде пулемедор буудажэ, хүнүүдэ алаһан, греческ самолетуудар югославска территориян шэнээр эдһэн абадыһа Аюудгүй Совет дары мурдэжэ үзэхэ ёһотой гэжэ тэрэ бэшэг соо эрингэнэ. Бэшэг соо хэлэгдэхэн хааа: «Юнины 13-да Дойршска шуурай районо Николит гэжэ деревниһа хойшо греческ хоёр самолет югославска территориядо 300-һаа 500 метр хүртэр дээгүүр 25 минутын турһа соо шидэлгэ хөһөн байба. Эдэ самолетууд тойрожо байжа нийдэжэ, тагнуул хэлһэйнгээ һүүлээр № 130-дахэ манай хилын постые пулемедор буудһан байгаа. Энэной эсэстэ постын юмандир алуулһан, шэгэ югославска солдат ба телефонист шархатуулагданһа байба.

Энэ инцидент болон греческ сэрэгтэй куули засагуудай талаһаа югославска территориян ойро хүтүшгүйгэй даһин эрбуурхалтай муухайгаар эбдһэн абадал болоно» гэжэ бэшэг соо хэлэгдэбэ. Энээн тухай аюулигын советтэ дары дуулгаха ба энэ болоһон газарта ошожо дары мурдэлгэ хаха тухай югославска правительствын гуйжа байһан бэшэг соо хэлэгдэбэ.

Голландин ажалшад голландска сэрэгүүдэ Индонезингэ гаргахы эринэ

ГААГА, июнины 19. (ТАСС). Юнины 17-до ажалшад оло мангаһай митинг Гаагада боложо үгэ хэлһэн ораторнууд голландска сэрэгүүдэ Индонезингэ гаргахы эрибэ. Коммунистическ партиянь хүтэлбэригшэдэй нэгэнинэ Хотак гэгшэ митинг дээрэ үгэ хэлэхэдэ нигэжэ хэлэбэ: «Манай арадай олонхын сүлөөтэ индонезийск республикнэ бахалуудража дараха бусангүй колонизаторнуудай түсэблэ зобүүрхэн буруушаана. Ажалшад болон Индонезингэ голландска сэрэгүүдэ бүлтнэнь гаргахы, сэрэгтэй провокациудыне болохынь ба республикада хашалта үзүүлхэ болуухынь эринэ. Бүхнэ орон соо забастовкатуудай долгын эбхэрнэ, дайнай авантюрада правительствын үзэр бүри 3 миллион гаран гүйхэ сөөри үрнжэ таража байһан дээрэнэй ажалшан зон хүшэр хүндэ байдалда оруулагдаһан байха юм. Саһалтаа нимэ байһадынь гэжэ болохо бөө. Сэрэгтэй, гаргашанһынь болохынь, ажайлдэһинин шуухалын шуухала һалбарнуудыне напональтиванһынь ба ажалшалай ажабайдалтай улоливнуудыне һайжаруулхы манай арал эринэ».

Иракска правительствэ тшээһалһаа бүүбэ ТЕГЕРАН, июнины 19. (ТАСС). Элдэб газарнуудһаа орон мэдээсэлнүүдэй өһөөр, кабинет тшээһалһаа бүүбэ. Мэжэ һая тшээһалһаа бүүһан кабинеттэй түрүү Кавам-Эс-Салтанэ гэгшэдэ шэнэ правительствэ байгуулхы шах даалгаба.

Республиканска радиотамжуулгын программта Юнины 22.

7.00-Глазуновай ба Гилзрэй зоһол-нуудһаа концерт. 7.20-Һүүлэй мэдээсэлнүүд. 7.45-Эсэгэ оронхо хамгаалгын агүүхэ дайнай дуунууд. 8.00-«Бүрэт-Монгольска Правда» ба «Бүрэт-Монголь Унэ» газетнүүдһээ материалууд. 8.35-8.58-Балалачник Суходо ыскин хабаргалтайгаар концерт. 15.38-«Кочуе-П». Тынорной монтижэ, хүжэмэнь Листовай (сорокой ридиоген эр) 17.00-17.28-Ухубүүтэ зоруулан концерт. 19.00-Эсэгэ оронхо хамгаалгын агүүхэ дайнда зоруулан, Радиокомитеттэй симфоническа ансамбль манай орой концерт. 19.40-Фашистка Германияда эсэгүү советскэ арадай эсэгэ оронхо хамгаалгын агүүхэ дайнай гэгшэн С. Бадма-Цыреновай статья. 20.00-Эсэгэ оронхо хамгаалгын агүүхэ дайна ба 1812 оной дайнда зоруулан литература хүжэмтэ тамжуулаа. 20.45-Эсэгэ оронхо хамгаалгын агүүхэ дайнай 6 жэлэй ой гэгшэн генерал-майор Зямынтин статья бурят-монгол хэлэн дээрэ дамжуулагдаха. 21.00-21.30-Советскэ Армиин сэрэгшүүдэ захилгаар концерт.

Юнины 23.

7.00 Радиогимнастика. 7.20-Һүүлэй мэдээсэлнүүд. 7.45-хүжэм. 8.00-колхознигуудта зоруулан «Биднэр өһөдөгшөө үлгэрнүүдэ ямаргаар дүүргэһэнбиди» гэгшэн ВКП(б)-эй Кяхтин аймак секетарь нүүр Шадгировай статья бурят-монгол хэлэн дээрэ дамжуулагдаха. 8.15-И. С. Тургеневай, «Лоярянска уур» гэжэ романһаа отрывок. 8.35-8.58-Пятницкын нэрэмжэтэ хоррой дамжуулаа. 17.15-17.28-Инструментальна хүжэмтэй концерт. 19.00-Хүжэмтэ. 19.15-ТАСС-эй материалууд. 19.30-концерт. 20.00-Колхознигуудта зоруулан «Удэр урһаа абаһы туһалжа шадалаа» гэгшэн мэтэйтэйгээр худөө ажаһын мэргэжэлтэй республиканска зүблөөндө хабаргалшадэй выступленинүүд. 20.15-Чайковскын зоһолнуудһаа симфоническа концерт. 20.30-Ц. Очировай, «Карловы веры курортник долоо гэгшэн очерк бурят-монгол хэлэн дээрэ дамжуулагдаха. 20.40-Западна композиторнуудай оперо о арийе Г. М. Шавель дуулаха. 21.00-Читын областин ажалай резервнүүдэй худэлмэрлэгшэд болон агүүхэ октябриин 30 жэлэй ой эрхэмээр утгаһын түлөө БМАССР-эй ажалай резервнүүдэй худэлмэрлэгшэдэй урлалынь хүлээн абаһаба» гэгшэн мэтэйтэйгээр Читнээ транслировагдаха. 21.20-21.30-Хүжэмтэ.

Болгарска арад Георгий Димитровой 65 наһанай оёе тэмдэглэбэ

СОФИЯ, июнины 18. (ТАСС). Мүнөөдөр бүхн орон премьер-министр ба Болгарин эсэгэ оронхо хамгаалгын фронтые байгуулһаа Г. М. Димитровой түрэнхөө хойшо 65 жэлэй оёе тэмдэглэбэ. Премьер-Министр эльгээһэн баясхалһаагууд соогоо Болгарин горууду ба төсонуудай ажалшан арадай нэгдэхыне сахиха ба бэлхжүүлгээр, Болгарин арадай ажаһын хоер жэлэй түсэблэ болзоһоо урда дүүргэхээр бөлөн байһанһа мадууба. Газетнүүд энэнтэй нэгэн хамта өөһөдөгшөө шүүрнүүдэ Г. М. Димитровой 50 жэл соохи нийтэ-дундгическэ ажал-абуулгада зоруулаба.

Болгарин арадай республикын сагуурын президент Василь Кошаро «Эсэгэ орой фронт» гэжэ газетэдэ толгойлоһон статья соогоо нигэжэ бэшэ: «Георгий Димитров — манай национальна омгорухо хүмнэй гөшөө, энэ хүн бүхн элүү прогрессивэ хүсэнь нягтаруудар ба дүүдэр, арадай нэгдэхыне эгэе өмжэгээр бөлүүлдэг хүн гэгшэ. Тэдэ дай нэгдэл болон манай арадай республикын бата бэлх байһан үлгэрлэй национальна бөө даһангай эгээд ехэ найдабери мүн болоно... Г. М. Димитров толгойлодожо байгай гэгшэ болон Болгарид хэээ хээсэдэ ба шравитльствонүүдта орходо буюу хүндэтэй правительство мүн байба. Г. М. Димитровой 65 шаһа гүйтэйһ ба 50 жэл соо нийтэ-дундгическэ ажал-абуулга хэлһэнтэй даһарангай Болгарин Министрнүүдэй Совет бөлөн арадай үмэнэ онсо ехэ габалзтай найһ түлөө тэрэнине болгарска республикын «Алтан орой» гэжэ орденээр наба.

Бельгидэ забастовчно худэлөөн болоно

ПАРИЖ, июнины 18. (ТАСС). Ажалай национальна конференци дээрхи өөһөдөгшөө түлөөлөгшэдэ дэмжэхын зорилготойгоор Льеж бассейнын худэлмэршээр июнины 17-до забастовко үнгаргэбэ гэжэ Франс пресс агентство мэдээсэбэ. Забастовко почтово албахагшад, трамвайни-хидай болон металлстнуудай хүндэ үргэвэр тараһан байна. Трамвайни ябалта огто зогсооһод байһанаа зүбхэн лэ үдэн һүүлээр нэргэгдэбэ. Электростанцинь худэлмэри 24 час соо зогсоогдон байгаа. Энэ провинцияда металлургнуудай забастовкодо Шарлеруа городтой барилгын худэлмэршэд ба механикууд хабаадалсаба. Монс гэжэ город шадар Виль Сюрен гэжэ газарта электростанцинь хүннэ шөд худэлмэрэ мүн зогсоһон байна.

Нүүрһанэй ба энергетическ ажалмэршэри министрство Льежскэ абаһаа нүүрһанэй ажайлдэһинин 50 прм забастовкодо алтауд байна гэжэ мэдээсэбэ. ПАРИЖ, июнины 18. (ТАСС) Пресс агентствын Брюссельһээ мэдээсэбэ, нэгэ шөөр Антверпенэй портодо хитрилжэ байгаа 17 мянган доксернүүд машань бастоважа байна. Бүхнэ Льежскэ райондо, тэрэнэй Шарлеруа городто худэлмэршэд ба хаагшад худэлмэрэ нэргэгэбэ.

Грен аиди гээрэхи бусанууд тухай датско-американска хэлсүүд

КОПЕНГАГЕН, июнины 19. (ТАСС). Гренланди дээрхи американска базанууд тухай хэлсүүдэй Вашингтондо һуурига хэлэбэ аһан сайт Кауфманай ба США-гэй гүрэнэй секретарь Маршалл гэгшэдэй хоорондо июнины 17-до болобо гэгшэн Ассонһейтэд Пресс агентствын Вашингтонһоо абаһан мэдээсэбэ «Социал демократе» ба «Ландог фольк» газетнүүд толилобо. «Гол хэлсүүд оройдоо мүнөө ахлалд байна, юуб гөхэдэ Гренландини хамта тухай датско-американска трактатыне бүр болуулаха гэгшэн Данин шууд тшээбэригтэй байһан тухай датска тшээсонсогоһон байгаа гэжэ америк тала заана. США өөршөөр талаһаа Америкада тон шуухала Гренланди хити өөршнөө стратегическа нийтэ хамгаалжа ташаар ямар нэгэн хээсэбэ эрилтүүдээр шангаар барилгалаха эрилтүүдээр шангаар барилгалаха гэгшэ тэрэ мэдээсэл соо хэлэгдэбэ.

ЗАРЛАЛ

Энэ оной июнины 24-эй үдшын 8 часта БМАССР-эй уранзоһоолтодэй Союзтай байһан соо (Ленинэй үйлэ, 26) «Литературна вторник» болоһон. Тэндэ уранзоһооло Цокто Номгоевой шэнэ расказуудыне зүбшэн хэлсэлгэ боложо байна. Горохой литературна худэлмэрлэгшэ энэ зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсахынь уригдана. Нүүр Номгоевой лохөөлүү уранзоһоолохой Союзта орожо уригданиһаа болоно.

БМАССР-эй ССР-гэй правительствэ Харюусалгата редактори орлогшо Д. Д. ЛУБСАНО

„ПРОГРЕСС“ „Золушка“. „ЭРДЭМ“ „Росси тухай луун“. Горсаато, урдань зунай театрын байһан гэр соо үдэр бгш 10 наһан 24 час хүртэр БУУДАЛ-ГЫН ТИР ба „Динами“ БИЛЛИ-АРДНА хүдөөлгөн.

Медицинск сестрануудай хургуули болбол 1947—48 онуудай хуралсалай жэлдэ хурагшадые абаха байна. Гүрха болорын 2 жэл. Хуруулида 7 классһаа доошо бэш эрдэмтэй. 14-һөө 30 хүртэр наһанай эхэнэрнүүд абтаха юм. Хуруулида орошод экзамин бариха гэгшэ: а) СССР-эй Конституци, б) ород хэлээр (хэлэжэ ба бэшлгээр), в) математика (хэлэлжэ ба бэшлгээр). Долоон жэлэй хуруулине отличнаар дүүргэһэн хүнүүд экзаменигүүдэр абтаха болоно. Мэдүүлгэтэй хабаруулжа документнүүдыне нэрлэбэ: а) хуруули дүүргэһэн тухай документ, б) түрэн тухай үнэмшлэ, в) автобиографи, г) гурбан фотокарточканууд, д) бэгийн өлүүр тухай справка, е) справка формо № 7 (хуруулида ерхэдээ асарха). Хүдөөһөө эрхэн хүнүүд райторһоо эдэг хоолой ба бусад хангалһаа гараһан тухай справка бөөдэ абажа ерхэ ёһотой. Экзамин барилга энэ оной августин 10-һаа августин 20 хүртэр болохо юм. Занятын сентябриин 1-һээ захалха. Хурагшад болон хөрдөхи категорин худэлмэршэдэй нормоо хангалдаха. Хүдөөһөө эрхэн хүнүүд хамтын байрада орохо. Мэдсестрануудай хуруулида хүдөөһөө хурахаа ерэгшэд Кяхта орой ошохыне зүбшөөһэн МВД-һээ түрүск абажа ерхэ ёһотой. Хуруулида абтагшад 140 түрүск